

Datum
2022-10-31

Ärendenr
MSB 2022-0912

Ert datum
2022-07-01

Er referens
Fö2022/00728

Enheten för försörjningsberedskap (KC-FÖ)
Niklaz Kling
+46102404247
Niklaz.Kling@msb.se

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2022:24 Materieförsörjningsstrategi – för vår gemensamma säkerhet

Sammanfattning

MSB instämmer i huvudsak med utredningens förslag till materieförsörjningsstrategi för det militära försvaret. Vi anser dock att utredningen inte tillräckligt belyst frågan om vikten av att samordna föreslagna åtgärder inom totalförsvaret. I den kompletterande frågeställningen avseende påverkan av ett Natomedlemskap konstaterar MSB att det föreligger ett behov av en utredning i särskild ordning.

Remissvarets disposition

MSB:s synpunkter avser i första hand de förslag och konsekvensbeskrivningar som i enlighet med utredningens disposition finns redovisade under avsnitt 13-16 i betänkandet. MSB:s synpunkter utgår i första hand från förslagens påverkan på det civila försvaret.

Frågan kring konsekvenser av ett Svenskt Natomedlemskap avhandlas samlat under rubriken: *Behov av fördjupad analys*.

13. Utredningens förslag avseende materieförsörjningsstrategi för det militära försvaret

MSB instämmer i huvudsak med utredningens förslag till materieförsörjningsstrategi för det militära försvaret. Mer specifika synpunkter lämnas i kommande avsnitt.

14. Utredningens förslag till implementering och förvaltning

Den försämrade säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört ett ökat fokus på totalförsvaret där både det militära såväl som det civila försvaret utgör ömsesidigt förstärkande delar i den pågående förmågeutvecklingen. Betydelsen av att trygga en robust materieförsörjning är central vid fredstida kris, allvarliga händelser eller ett väpnat angrepp.

I enlighet med målet för det civila försvaret ska utvecklingen inom det civila försvaret bland annat *bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld*, det är därför viktigt att införandet av denna strategi sker med beaktande av den reformering av det civila försvaret som pågår för att nå bästa effekt för totalförsvaret.

15. Utredningens övriga förslag och rekommendationer

15.1 Förslag till stöd för strategin

15.1.1 Krigsplacering av personal inom företag (inkl företagsplanläggning)

Utredningen förslår att *Försvarmakten och Försvarets materielverk (FMV)* uppdras att identifiera företag vars produktion av varor och tjänster är av stor vikt för det militära försvaret. Detta i syfte att utgöra underlag för krigsplacering av personal inom berörda företag med grund i allmän tjänsteplik.

Med stöd i 2-3§ förordningen (1982:1005) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen ser MSB det som viktigt att ett sådant planläggningsarbete sker synkroniserat med övriga totalförsvarsmyndigheter då enskilda företag som tillhandahåller varor och tjänster kan vara viktiga för både militära och civila ändamål. Det skapar också förutsättningar för ett samordnat införande av föreslagna åtgärder i stort.

15.1.5 Etablering av innovationsprogram för teknikområden som är gemensamma för civil och militär verksamhet

MSB instämmer i utredningens bedömning kring behovet av att etablera ett innovationsprogram med fokus på materielutveckling till gagn för det militära försvaret. I linje med regeringens forsknings- och innovationsproposition (prop. 2020/21:60, sid 167 ff) behövs sänkta trösklar för nyttiggörande och kommersialisering av innovationer, inte minst genom en stärkt förmåga till innovationsupphandling och klargörande kring immateriella tillgångar i innovationsprocesser. Ett sådant initiativ bidrar också till utvecklingen av totalförsvaret i stort.

15.2 Övriga rekommendationer

15.2.1 Ett utvecklat nordiskt samarbete kring försörjnings säkerhet

MSB instämmer i utredningens förslag att en översyn av nu gällande krishandelsavtal behöver genomföras. Utredningen bedömer att en sådan uppgift eventuellt bör ligga på MSB. Frågan om vilken myndighet som bör få ett sådant ansvar är under statlig utredning¹ och bör i enlighet med utredningens förslag föregås av en behovsinventering.

15.2.2 Utvecklad samverkan inom staten vid större materielanskaffningar

MSB instämmer i utredningens bedömning att samverkan bör ske mellan flera totalförsvarsmyndigheter vid anskaffning av materielssystem med flexibel förmåga. Utredningen förslår att regeringen bör uppdra åt Försvarets materielverk, Kustbevakningen, Polismyndigheten och Sjöfartsverket att samverka inför och vid större materielanskaffningar. I detta avseende vill MSB framhålla att MSB i rollen som

¹ I kommittédirektivet till utredningen - Nationell samordning av försörjningsberedskapen (Dir. 2021:65) framgår bl.a. att *utredaren ska analysera och föreslå vilka uppgifter en funktion med ansvar för nationell samordning av försörjningsberedskapen ska ha samt hur denna funktion ska förhålla sig till vissa andra aktörer med ansvar eller betydelse för försörjningsberedskapen.*

sektorsansvarig myndighet för räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen då bör involveras, detta för att se till helheten av åtgärder som vidtas inom sektorns ansvarsområde samt säkerställa samordning i enlighet med förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

Behov av fördjupad analys

MSB anser att frågan om Natomedlemskap och dess påverkan på förslagen i betänkandet bör snabbutredas i särskild ordning. För att särskilt beakta hela totalförsvarets behov bör en sådan utredning även ta hänsyn till det civila resiliensarbetet inom Nato som bland annat ska säkerställa stöd till den militära förmågan.

Det civila beredskapsarbetet inom Nato är inriktat mot tre övergripande områden; förmågan att upprätthålla politiskt beslutsfattande och centrala ledningsfunktioner, säkerställandet av viktiga samhällsfunktioner samt civilt stöd till militära verksamheter. Nato har brutit ner områdena och identifierat sju civila förmågor (*Seven Baseline Requirements for National Resilience*), som ska bidra till att upprätthålla alliansens kollektiva försvarsförmåga. Förmågorna är:

- 1) Säkerställande av politiskt beslutsfattande och centrala ledningsfunktioner
- 2) Resilient energiförsörjning
- 3) Effektiv hantering av okontrollerade befolkningsrörelser
- 4) Resilienta system för livsmedels- och dricksvattenförsörjning
- 5) Hantering av maskadeutfall
- 6) Resilienta civila kommunikationssystem
- 7) Resilienta transportsystem

De civila förmågorna är först och främst ett nationellt åtagande och ett svenskt medlemskap i Nato inbegriper att en skarpare uppföljning av förmågorna kommer att utföras kontinuerligt. Utredningen bör därför undersöka vilka aspekter i dessa förmågor som är av vikt för det militära försvaret och hur det påverkar säkerställandet av materialförsörjning.

Det finns även andra områden, t.ex. Natos krishanteringssystem, som kan ställa krav på den svenska försörjningen av materiel, logistik m.m. Svenska aktörer kommer att behöva sambandsmedel, ledningssystem och andra tekniska lösningar för att kunna delta i krishantering. Det är ett behov som även återfinns hos civila aktörer och materielförsörjningsstrategin bör beakta om inköp av system kan ske samordnat inom totalförsvaret.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Remissvar

4(4)

Datum
2022-10-31

Ärendenr
MSB 2022-0912

I detta ärende har generaldirektör Charlotte Petri Gornitzka beslutat. Niklaz Kling har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Annika Elmgart och tf enhetschefen Fredric Stany deltagit.

Charlotte Petri Gornitzka

Niklaz Kling

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress: Telefon: 0771-240 240
651 81 Karlstad Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984